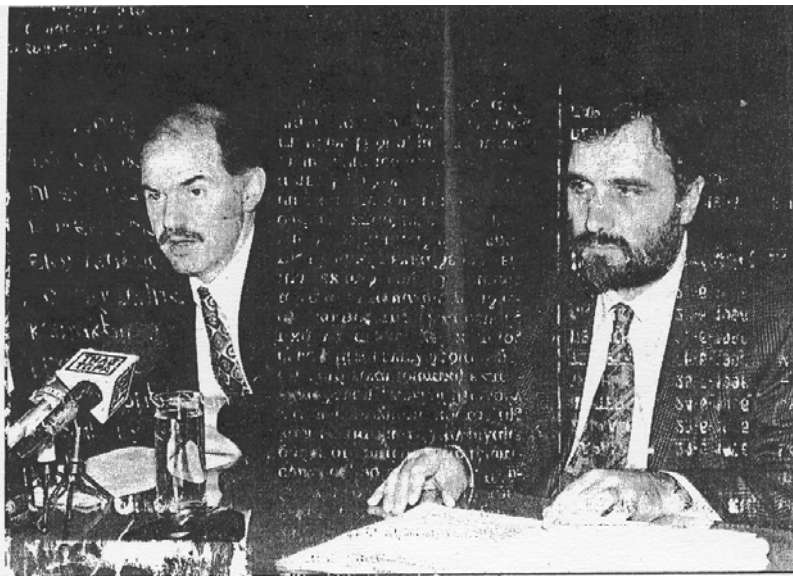

Ο κύριος «εισαγωγικές»

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ, καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο και γενικός γραμματέας του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μεταξύ πολλών άλλων αρμοδιοτήτων έχει και τη γενική ευθύνη της διεξαγωγής των γενικών εξετάσεων. Φροντίζει, δηλαδή, για την οργάνωση της κεντρικής υπηρεσίας και των περιφερειακών διευθύνσεων, την καλή λειτουργία του κέντρου μηχανογράφησης του υπουργείου και το συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων μηχανισμών - αστυνομία, λιμενικό, ΟΤΕ κ.λπ. «Βετεράνος» στο πόστο αυτό, εξομολογείται πως κάθε χρόνο τέτοιον καιρό αισθάνεται ότι δίνει εξετάσεις για 150 χιλιάδες ανθρώπους. Και καλά η δική του αγωνία, όταν όμως αναλογίζεται ότι ο γιος του, 14 μόλις χρόνων, προβληματίζεται από τώρα για τις περιβόητες εξετάσεις, αντιλαμβάνεται ότι το εκπαιδευτικό σύστημα έχει πάρει κακό δρόμο...

να πείσουμε τα κόμματα της αντιπολίτευσης να συμμετάσχουν. Ο Ξυνασπισμός κι η Πολιτική Ανοιξη έχουν δεχθεί, η Νέα Δημοκρατία διαφωνεί. Έχει διατυπώσει την άποψη ότι για να γίνει διακομματική επιτροπή πρέπει να υπάρχει μόνιμος υφυπουργός Παιδείας. Εγώ νομίζω ότι πρόκειται για άλλοθι. Μπορούμε να συζητάμε όσο θέλουμε για τον υφυπουργό Παιδείας, αλλά και να κάνουμε διακομματική επιτροπή και να συμφωνήσουμε τις θέσεις. Υπάρχει μια ανησυχία στον κόσμο, δικαιολογημένη. Σκαρτείτε ο σημερινός υπουργός Παιδείας να καθιερώσει κάποιο σύστημα και να έρθει έπειτα από κάποια χρόνια να

άλλη κυβέρνηση και να πει «δεν μας αρέσει, τ' αλλάζουμε!» Αυτό προσπαθήσαμε να κάνουμε, αλλά τα χρόνια όρια έχουν στενέψει. Ή ανακινώσουμε τις αλλαγές και όσοι πραγματικά επιθυμούν να συσχετίσουν τη βελτίωση των προτάσεων είναι καλοδεχούμενοι.

ΕΡ: Σε όσους προτείνουν ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα τι απαντάτε;

ΑΠ: Αυτό είναι άκρως λαϊκίστικο. Εάν ο κάθε νέος μπορεί να μπαίνει σε όποιο ίδρυμα θα ήθελε, θα οδηγηθούμε σε μια κατάσταση όπου τρία ή τέσσερα πανεπιστήμια θα έπρεπε να απορροφήσουν 150 χιλιάδες ανθρώπους. Οι περισσότεροι θα ήθελαν να πάνε στην Ιατρική της Αθήνας ή στην Πληροφορική της Πολυτεχνείου... Διατυχώς, το ελληνικό κράτος δεν έχει τέτοια δυνατότητα.

ΕΡ: Πιστεύετε ότι οι εξετάσεις προσφέρουν πραγματικά και κάτι ακόμη, πέρα από το διαχωρισμό αυτών που θα μπουν και αυτών που θα μένουν απ' έξω;

ΑΠ: Οι εξετάσεις προσφέρουν και άλλες δυνατότητες στους υποψηφίους. Να διαμορφώσουν στρατηγικές αντιμετώπισης δύσκολων καταστάσεων. Για τους νέους ανθρώπους που σκέφτονται και δεν έχουν απορροφηθεί πλήρως από το σύστημα της απονημόνευσης, βεβαίως προσφέρουν. Γιατί οι εξετάσεις είναι μια ολόκληρη στρατηγική, την οποία πρέπει κανείς να διαμορφώσει πολύ καρό πριν. Οι εξετάσεις είναι ένας καθρέπτης της λειτουργίας της κοινωνίας.

ΣΣΤ. ΔΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡ: Ποια είναι τα «δυνατά» σημεία και ποιες οι αδυνατίες του υπάρχοντος συστήματος των εξετάσεων;

ΑΠ: Όταν κανείς κάνει κριτική σ' ένα σύστημα πρέπει να σκεφτεί ότι όταν καθιερώθηκε υπήρχαν κάποιοι λόγοι. Δεν θα μπορούσαν να ισχύουν όλα τα αρνητικά που βλέπει κανείς σήμερα και παρ' όλα αυτά να έχει καθιερωθεί! Στην αρχή της εποχής του ΠΑΣΟΚ, ουσιαστικά θεωρήθηκε ότι τα παιδιά από την επαρχία ή τις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις δεν έχουν ίσες ευκαιρίες με τα παιδιά που ζουν στις πόλεις. Θεωρήθηκε, λοιπόν, ότι αν τόσο τα μαθήματα όσο και η εξεταστέα ύλη ήταν περιορισμένα, θα ήταν ευκολότερο ν' αποδώσουν πιο καλά τα παιδιά που βρίσκονται σε δυσχερέστερη θέση. Αυτό τα πρώτα χρόνια λειτουργήσε. Όμως, οδήγησε σε όλα τα αρνητικά που έχει σήμερα το σύστημα. Έχουμε την εμφανή μια κατάσταση όπου τα παιδιά παταγαλίζουν, κι είναι φυσικό: Εάν έχεις 70 σελίδες να μάθεις, ο πιο αποτελεσματικός τρόπος να αποδώσεις άριστα είναι να τις παταγαλίζεις! Αντί να δίνουμε διεξοδικά στα ανήσυχια πνεύματα των νέων, τους αποκλείουμε την πρωτοβουλία. Δεν μπορούμε να θυσιάσουμε όλα τα άλλα για να έχουμε ένα σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια αδιάβλητο - το οποίο μπορούμε να έχουμε και με κάποιον άλλον τρόπο.

ΕΡ: Δηλαδή, δεν βρίσκετε κανένα θετικό στο τρέχον σύστημα εξετάσεων...

ΑΠ: Θα έπρεπε να σκεφτώ πολύ για να βρω. Ίσως το ότι ο καθένας, με το δικαίωμα να ξαναδώσει κάποια μαθήματα κατοχυρώνοντας τη βαθμολογία του, βελτιώνεται και διασφαίζεται ότι εισάγονται πάντα οι καλύτεροι. Το πρόβλημα όμως είναι άλλο: Το ότι κάποιος έ-

γαuche καλύτερα σ' ένα μάθημα δεν σημαίνει απαραίτητα ότι είναι και καλύτερος, παρά μόνο στο περιορισμένο πλαίσιο που το ίδιο το σύστημα θέτει.

Γ. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ
Ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Παιδείας κατακρίνει το σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια και υπερασπίζεται το εθνικό απολυτήριο

ΕΡ: Αυτό το θετικό, όμως, που εντοκίζετε, συζητείται να καταργηθεί μετά τις προσφύγες υποψηφίων στο Συμβούλιο της Επικρατείας...

ΑΠ: Καταρχήν, είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε Έλληνα

πολύ να προσφέρει στα αρμόδια δικαστήρια για ό, τι κρίνει. Από και και πέρα, το ΣτΕ είναι το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο και είναι επίσης ένα δικαστήριο που βοηθά την πολιτεία να αντιμετωπίσει καλύτερα τα διοικητικά προβλήματα. Για την περίπτωση αυτή έχω πει πολλές φορές ότι, ακόμα και σε περίπτωση που το ΣτΕ δικαιώσει τον υποψήφιο, η απόφαση θα είναι τέτοια που θα οδηγεί την πολιτεία στο να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα, παρά να προκαλέσει μια γενική αναταραχή.

ΕΡ: Ένα άλλο ζήτημα που ξαναυποζητείται έντονα αυτό τον καιρό είναι η δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων ή η πληρωμή διδάκτρων στα κρατικά. Σας βρίσκουν σύμφωνους αυτά τα σχέδια;

ΑΠ: Πρέπει κάποια στιγμή να ξεκαθαρίσουμε τους όρους. Όταν μιλάμε για νταμά πρός και ε' μισθού δικαίου, θεωρούμε ότι αν αυτά είναι ιδιωτικά πανεπιστήμια, όταν μιλάμε για συμμετοχή στο κόστος της εκπαίδευσης, πολλοί θεωρούν ότι αυτό είναι ιδιωτική εκπαίδευση. Είναι εντελώς διαφορετικό να συμμετέχει κάποιος στο κόστος της εκπαίδευσης του ενός να μιλάμε για ιδιωτική εκπαίδευση. Ο ορισμός της ιδιωτικής εκπαίδευσης είναι ότι κάποιος ιδιώτης προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες για αποκομίσει κέρδος γι' αυτές. Εγώ δεν συμφωνώ με τη δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Η δική μας πρόταση για δημιουργία ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανόνομα πρόσωπα δημοσίου δικαίου νομίζω ότι είναι η λύση του προβλήματος.

ΕΡ: Στο μεταξύ, όμως, πριν φτάσει κανείς στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, έχει να ξεπεράσει τους σκοπέλους της δευτεροβάθμιας. Το υπουργείο εξαγγέλλει κατά καιρούς ένα καινούριο σύστημα που δεν είδαμε ποτέ...

ΑΠ: Τις βασικές αρχές του τις έχουμε ανακινώσουμε από πέρυσι το καλοκαίρι. Τώρα θα εξειδικεύσουμε τις προτάσεις. Πάντως, η ουσία των προτάσεων είναι ότι θα στηρίζεται στο εθνικό απολυτήριο. Οχι δηλαδή στην εισαγωγή στο πανεπιστήμιο, αλλά στην εκπαιδευτική διαδικασία του λυκείου και στον τρόπο που θα αποτυπώνεται η απόδοση του μαθητή στη διάρκεια της λυκειακής εκπαίδευσης. Το εθνικό απολυτήριο θα χρησιμοποιείται από τα πανεπιστήμια για να επιλέγουν τους νέους φοιτητές με βάση τις προτεραιότητες που τα ίδια θέτουν. Το κάθε πανεπιστημιακό τμήμα θα έχει εκ των προτέρων καθορίσει τα μαθήματα με τη βαρύνουσα σημασία για το ίδιο. Ακόμα, θα θέλαμε να αλλάξει έτσι η δομή των εισαγωγικών και των πανεπιστημίων, ώστε οι φοιτητές να μην μπαίνουν πλέον σε τμήματα αλλά σε σχολές και αρχότερα να επιλέγουν. Τώρα, εάν σε κάποιον δεν αρέσει το τμήμα στο οποίο έχει εισαχθεί, δεν έχει άλλη λύση από το να ξαναδώσει εξετάσεις. Το δεύτερο που θέλουμε είναι η μεταφορά των πιστοτικών μονάδων, ώστε να μπορεί κανείς να μετακινείται από τμήμα σε τμήμα με τη λογική της μεταφοράς γνώσεων και αξιοποίησης και πιστοποίησής τους πιθανώς από ένα άλλο ίδρυμα.

ΕΡ: Γιατί όμως αυτή η μεγάλη καθυστέρηση στην ανακίνωση των αλλαγών;

ΑΠ: Ο λόγος που πραγματικά έχουμε καθυστερήσει είναι ότι έχει επιδιωχθεί μια ευρύτερη διακομματική συναίνεση. Το καλοκαίρι του 1995 θεομοθετήθηκε η διακομματική επιτροπή κι από τότε προσπαθούμε

να πείσουμε τα κόμματα της αντιπολίτευσης να συμμετάσχουν. Ο Ξυνασπισμός κι η Πολιτική Ανοιξη έχουν δεχθεί, η Νέα Δημοκρατία διαφωνεί. Έχει διατυπώσει την άποψη ότι για να γίνει διακομματική επιτροπή πρέπει να υπάρχει μόνιμος υφυπουργός Παιδείας. Εγώ νομίζω ότι πρόκειται για άλλοθι. Μπορούμε να συζητάμε όσο θέλουμε για τον υφυπουργό Παιδείας, αλλά και να κάνουμε διακομματική επιτροπή και να συμφωνήσουμε τις θέσεις. Υπάρχει μια ανησυχία στον κόσμο, δικαιολογημένη. Σκαρτείτε ο σημερινός υπουργός Παιδείας να καθιερώσει κάποιο σύστημα και να έρθει έπειτα από κάποια χρόνια να

άλλη κυβέρνηση και να πει «δεν μας αρέσει, τ' αλλάζουμε!» Αυτό προσπαθήσαμε να κάνουμε, αλλά τα χρόνια όρια έχουν στενέψει. Ή ανακινώσουμε τις αλλαγές και όσοι πραγματικά επιθυμούν να συσχετίσουν τη βελτίωση των προτάσεων είναι καλοδεχούμενοι.